

STORTINGET

Innst. 239 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:22 S (2020–2021)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Silje Hjemdal, Morten Stordalen, Terje Halleland, Roy Steffensen, Bård Hoksrud, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt og Himanshu Gulati om å frata fylkesmannen og Statens vegvesen innsigelsesrett i plan- og arealsaker

Til Stortinget

1. Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag som fjerner fylkesmannens og Statens Vegvesens innsigelsesrett i kommunale plan- og arealvedtak.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at forvaltningstilsyn for å behandle klager etter kommunale planvedtak legges under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det kun kan fremmes innsigelse i arealsaker i spørsmål av vesentlig nasjonal betydning. Videre at den som innsigelsen går ut over, skal kunne bringe dette spørsmålet, dersom det er tale om vesentlig nasjonal betydning, inn for Kommunal- og moderniseringsdepartementet med frist for avgjørelse innen seks uker.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det ikke skal være mulig å fremme innsigelse mot plan

som ligger innenfor gjeldende planformål i overordnet plan.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

2. Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 19. oktober 2020 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet v/statsråd Nikolai Astrup bedt om en vurdering av forslagene. Statsrådets uttalelse følger av vedlagte brev av 4. desember 2020. Komiteen har imøtesett og mottatt skriftlige innspill i saken.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharakhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Torill Eidsheim, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til Representantforslag 22 S (2020–2021) fra representanter fra Fremskrittspartiet om å frata fylkesmannen og Statens vegvesen innsigelsesrett i plan- og arealsaker. Komiteen har imøtesett og mottatt skriftlige innspill i saken.

Komiteen viser til at fylkesmannen fra 1. januar 2021 har fått tittelen statsforvalter.

3.1 Generelle merknader

Komiteen viser til at den lovbestemte saksgangen i kommunale plan- og arealsaker legger begrensninger på den frie utøvelsen av kommunalt selvstyre. Komiteen er tilhengere av det kommunale selvstyret innenfor rammene til nasjonalt regelverk. Fylkeskommunen, nabokommuner og statsforvalteren har alle den samme retten til å fremme innsigelser til planvedtak i en enkelt kommune. I tillegg har sektormyndigheter, som Statens vegvesen, anledning til å fremme innsigelser i definerte saksområder innenfor sitt område.

Komiteen viser til at reglene om innsigelse framgår av plan- og bygningsloven §§ 5-4, 11-16 og 12-13. Kommunen har ansvaret for kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven, og skal ivareta også nasjonale og regionale interesser, som i for eksempel saker rundt vannforsyning og jordvern. Kommunen kan treffe bindende planvedtak så lenge det skjer innenfor de rammer og retningslinjer som er gitt fra nasjonalt og regionalt nivå. Den rettslige betydningen av innsigelser beskrives i «H-2/14 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven». Retningslinjene sier at ved en innsigelse blir ikke kommunens planvedtak rettslig bindende, og at myndigheten til å treffe endelig planvedtak overføres til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Komiteen viser til at behandlingen av plansaken ikke starter på nytt, men departementet som øverste planmyndighet må behandle planen. Dersom innsigelsen er knyttet til klart avgrensede deler av planen, kan kommunen vedta de deler av planen som det ikke er innsigelse til.

Komiteen viser til at samordning av statlige innsigelser startet som et forsøk i noen fylkesmannsembeter i 2013, og ble etablert som en fast ordning i 2018. Siden 2019 har ordningen omfattet alle fylkesmannsembeter (nå statsforvalteren). Samordningen innebærer at statsforvalteren skal foreta en samlet vurdering av egne innsigelser, og innsigelser fra statlige etater som Statens vegvesen, NVE, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Bane Nor og Direktoratet for mineralforvaltning. Dette skal gjøres før eventuelle innsigelser sendes til kommunen. Innsigelser som er mangelfullt begrunnet eller motstridende, kan avskjæres, slik at de ikke fremmes for kommunen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til evalueringen av forsøksordningen i 2016 som viste at innsigelsene er bedre begrunnet, og at statlige etater er mer løsningsorienterte enn tidligere. Flertallet viser til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2020 har gjennomført en kartlegging av

hvordan samordningen av statlige innsigelser blir praktisert. Som følge av kartleggingen varsler regjeringen at det vil bli vurdert om det er behov for å gjøre justeringer av ordningen.

Flertallet viser i den sammenheng til Riksrevisjonens undersøkelse av behandling av innsigelser i plansaker, jf. Dokument 3:7 (2018–2019), samt Innst. 260 S (2018–2019) og de respektive partiers merknader der.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti legger vekt på at kommunenes selvråderett er viktig for disse partier, og mener det er bra at den har blitt styrket over lang tid. Men disse partier deler ikke synet til forslagsstillerne om at statens innsigelsesrett i kommunal arealplanlegging svekker lokaldemokratiet.

Disse medlemmer viser til høringsinnspillet til Den Norske Turistforening, Naturvernforbundet, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Sabima, Norsk Friluftsliv, WWF Verdens naturfond, Bondelaget og Jordvern Norge. Innspillet peker på at formålet med statens innsigelsesrett nettopp er å sikre nasjonale og regionale interesser, som også er viktige demokratiske interesser. Dette er av hensyn til bærekraftig utvikling og helhetlig arealforvaltning, herunder sikring av viktige natur- og friluftslivsinteresser og jordvern.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, understreker at det er viktig at arealplanleggingen er en oppgave som tilfaller kommunene, slik at lokale og regionale interesser sikres på best mulig måte. Samtidig er det viktig å merke seg at deler av arealplanleggingen også gjelder nasjonale interesser, og at innsigelsesretten forslagsstillerne ønsker å fjerne, utgjør et viktig bindeledd mellom de ulike interessene knyttet til arealplanleggingen.

Flertallet vil også rette oppmerksomheten mot at det er viktig at kommunene har tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å arbeide med arealplanleggingen på en best mulig måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har lenge påpekt at kommuneøkonomien må styrkes, og viser til at partiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår 3,5 mrd. kroner mer til kommunene og fylkeskommunene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 16 S (2020–2021), hvor Senterpartiet foreslo 4,6 mrd. kroner mer til kommunene og fylkeskommunene enn regjeringens forslag, eksklusiv aktivitetsfremmende tiltak på 3,3 mrd. kroner ekstra.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge trenger mer bygging. Det trengs flere rekkehus, tomannsboliger og eneboliger i kommunene utenfor pressområdene. Det trengs flere leiligheter i byene. Det trengs flere områder for å etablere seg for næringslivet. Særlig er det rom for næringsutvikling i strandsonen i distriktene og til dels i storbyene. Disse medlemmer viser til at det blir bygget for lite sammenlignet med vekst i innbyggertall. Skal man forhindre fraflytting, er det også kritisk at det private næringslivet etablerer seg der det er nok areal å ta av.

Norges innretning av vernebestemmelser og en tungrodd plan- og bygningslov gjør det uforutsigbart å skulle bygge. Dersom Norge skal kunne utvikle seg og skape verdier, er det kritisk at alle barrierene for bygging og utvikling bygges ned. Det å frata statsforvalteren og Statens vegvesen innsigelsesrett i arealsaker ville vært en klar forenkling og en tydeliggjøring av hvor ansvaret for bygging ligger. Det skal ligge til stat og kommuner.

Disse medlemmer mener kommunene selv vet hvilke områder som bør kunne benyttes. Samtidig ser disse medlemmer at kommunene kan gjøre mer for at turområder, brygger og strender blir mer tilgjengelig enn i dag. Mye av den såkalte strandsonen består ikke av milevis med kritthvite strender. Mye av Norges kystlinje er i dag helt utilgjengelig for både naturopplevelser og bygging. Dersom kommuner, næringsliv eller privatpersoner ønsker å ta kystlinjen i bruk eller gjøre den tilgjengelig, kan ikke kommunen møte en protest fra en statsforvalter. Det er direkte fiendtlig mot den lokale verdiskapingen.

Disse medlemmer vil understreke at mye av innsigelsene fra statsforvalteren kommer fra et rotete lovverk om vernebestemmelser som strekker seg fra stat, fylkeskommune og kommune. Ingen sitter på en direkte oversikt over hvor mange vernebestemmelser alle forvaltningsledd må forholde seg til. Det har gått ut flere brev til statsforvalterne de siste årene om at statsforvalterne skal skjerpe bruken av innsigelsesretten i arealsaker. Likevel kommer det stadig innsigelser som overkjører det lokale selvstyret. Dette ses på som maktarroganse fra lokale eller private hold, men grobunnen for innsigelsesmisbruken er problematiske antall lover, forskrifter, nasjonale og lokale regler.

Disse medlemmer ser at statsforvalterens og Statens vegvesens innsigelsesmuligheter virker som en hemsko for utvikling og verdiskaping. Videre må kommunene i større grad ansvarliggjøres i byggeprosesser med Kommunaldepartementet som endelig overordnet organ.

Regjeringens NOU 2020:12 peker på en rekke forhold for å tiltrekke seg mer næringsliv til distriktene, der blant annet det å kunne etablere næringer langs strandsonen vil være avgjørende for å skape arbeidsplasser og inntekter til distriktskommunene. Det vil også, sammen

med en gunstig skattepolitikk for næringslivet, kunne tiltrekke seg utenlandsk næringsliv eller få norske selskaper i utlandet til å flagge hjem. Kommuner som ønsker denne type næringsliv velkommen, skal ikke møte en vegg av innsigelser eller være redd for at dette vil være et hinder.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener utvikling av norske kommuner er avhengig av stor lokalpolitisk råderett. Disse medlemmer viser til at statlig overkjøring og regulering i form av begrensninger på områder som arealplanlegging, motorferdsel, skadefelling av rovdyr, boligetablering og næringsutvikling er svært uheldig og bør unngås. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet mener statsforvalteren skal omgjøres til et rent kontroll-, klage-, og tilsynsorgan, og at alle oppgaver som omhandler politisk skjønnsutøvelse, skal overføres til fylkeskommunene, med unntak av kritiske samfunnshensyn som bevaring av matjord.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014), og understreker at det i pkt. 2 under «virkeområde» presiseres at «Praktisering av retningslinjene må tilpasses regionale og lokale forhold». Svært mange lokalpolitikere opplever at dette ikke skjer i tilstrekkelig grad. Det skaper unødvendig støy, og legger hindringer for utviklingsmulighetene lokalt.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser videre til forslag nr. 16 fra Senterpartiet til trontaledebatten 2020 og sine merknader og forslag i Innst. 88 S (2020–2021).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig utredning om endringer i statlige retningslinjer for å styrke utviklingsmulighetene i distriktene og det lokale selvstyret.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at verden står overfor to eksistensielle menneskeskapte kriser: tap av naturmangfold og farlige, menneskeskapte klimaendringer. Ifølge Det internasjonale naturpanelet (IPBES) er arealinnngrep og nedbygging av natur den viktigste årsaken til tap av naturmangfold. Samtidig viser Klimapanelets spesialrapport om klimaendringer og landarealer at måten vi

bruker våre landområder på, er en betydelig driver av klimaendringene.

Dette medlem viser til at verdens ledende forskere er tydelige i sine konklusjoner; vi mennesker driver en rovdrift på naturen på en måte som ødelegger selve grunnlaget for vår økonomi, matsikkerhet, helse og livskvalitet. Norge når knapt et eneste av de 20 internasjonale naturmålene, de såkalte Aichimålene (2010), som verdens land satte for 2020 når det gjelder bevaring av naturmangfold og bærekraftig bruk av biologiske resurser.

Dette medlem viser til at Riksrevisjonen nylig har levert en rapport om svært mangelfull oppfølging av FNs bærekraftsmål. Ved å svekke statens innsigelsesrett i kommunal arealplanlegging vil representantforslaget fjerne viktige sikkerhetsmekanismer i dagens arealforvaltning og med det svekke arbeidet med å nå nødvendige mål både når det gjelder natur, miljø og biologisk mangfold. Dette medlem mener det ikke er belegg for å si at statsforvalterne i stadig mer omfattende grad overprøver det kommunale skjønnet, selv om kommunens fortolkning er i samsvar med gjeldende nasjonale retningslinjer.

Dette medlem viser til Riksrevisjonens undersøkelser og til forskningsprosjektet EVAPLAN (evaluering av plan- og bygningsloven), der det påpekes at kommunene i dag ikke sikrer nasjonale interesser som naturmangfold, friluftsliv og jordvern i henhold til Stortingets mål. Dette er alvorlig og viser at det mangler god nok kartlegging av de natur- og fellesverdier som finnes, og at det mangler kompetanse lokalt til å kunne ivareta disse verdiene og gi lokalpolitikere gode nok kunnskapsgrunnlag for lokale beslutninger.

Dette medlem viser til at det er av stor demokratisk interesse å sikre nasjonale, regionale og lokale fellesverdier, som natur, strandsoner, biologisk mangfold osv.

Skal alle politiske nivå kunne sikre bærekraftig utvikling og helhetlig arealforvaltning, herunder sikring av viktige natur- og friluftslivsinteresser og jordvern, mener dette medlem at dette representantforslaget ikke må vedtas.

Dette medlem viser til at mange av arealinngrepene i Norge er resultat av kommunenes arealplanlegging etter plan- og bygningsloven og kommunale dispensasjonsvedtak. Det forekommer også store arealinngrep tilknyttet vind- og vannkraftutbygging og større samferdselsprosjekter, der statlig plan benyttes. Selv om Norge har forpliktet seg til å stanse tapet av naturmangfold, forsvinner natur bit for bit og presset øker på økosystemer, naturtyper og arts mangfold (jf. Naturindeks for Norge (2020), Norsk Rødliste for naturtyper (2018) og Norsk Rødliste for arter (2015)). Dette tilsier at innsigelsesmulighetene ikke bør svekkes, men heller styrkes,

for å sikre at nasjonale og vesentlige regionale hensyn blir ivaretatt i den kommunale planleggingen.

Dette medlem viser til at statsforvalteren gjennom innsigelser skal sikre sammenheng i plansystemet ved å påse at statlige og regionale interesser blir ivaretatt og fulgt opp i den kommunale planleggingen, samt sikre et godt faglig og mest mulig oppdatert kunnskapsgrunnlag knyttet til natur og friluftsliv i planprosesser. Dette medlem påpeker at forslaget innebærer en betydelig svekkelse av sannsynligheten for å nå internasjonale miljø- og bærekraftsmål. Forslaget undergraver også selve intensjonen i plan- og bygningsloven om å fremme en «bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner». Det er viktig å påpeke at statsforvalteren besitter verdifull natur-, klima- og friluftsfaglig kompetanse, noe som kan være en mangel på kommunalt nivå.

Dette medlem viser til at kommunene får stadig større ansvar innenfor klima- og naturforvaltning, uten at det følges opp med økte bevilgninger og nødvendige systemer som gjør at vi kan måle om hver enkelt kommune når målene vi setter for klimagassutslipp og bevaring av naturmangfold. Dette medlem viser til arbeidet med Naturkampen, der organisasjonen Sabima har samlet tilgjengelige naturdata fra kommunene og rangert dem etter ti valgte har gjort som påvirker naturmangfoldet. Denne kartleggingen synliggjør hvor lite man vet om hvordan det står til med naturen i hver enkelt kommune, og hvor stort ansvar som ligger hos kommunene for å stanse tapet. Riksrevisjonen pekte på et stort behov for kompetanseheving i kommunene på biologisk mangfold og bedre veiledning fra regionale myndigheter.

Dette medlem viser til at rapporter fra SSB og Silvilombudsmannens gransking av strandsonerpraksis i Kragerø, Mandal og Askøy viser en utbredt dispensasjonspraksis i strandsonen og at en stor andel kommuner ikke ivaretar nasjonale og regionale verdier, til tross for at det er lovregulert gjennom byggeforbudet i 100-metersbeltet jf. plan- og bygningsloven § 1-8.

Dette medlem viser til en undersøkelse fra Menon Economics i 2019, på oppdrag fra Miljødirektoratet, som viste at kommunenes konsekvensutredninger for klima og miljø i stor grad er mangelfulle. For eksempel ga kun 13 pst. av gjennomgåtte konsekvensutredninger begrunnelser for hvordan verdier, påvirkning og konsekvenser for miljø ble fastslått. Det redegjøres nesten ikke for usikkerhet og manglende kunnskap, samtidig som det i liten grad gjennomføres supplerende undersøkelser for å øke kunnskapsgrunnlaget.

Dette medlem viser til at det kommunale selvstyret har blitt styrket over lang tid, blant annet gjennom ny bestemmelse i forvaltningsloven § 34 annet ledd og innstramminger i bruken av innsigelser gjennom flere rundskriv til fylkesmennene. Dette har skjedd

til tross for at Riksrevisjonens undersøkelse av bærekraftig arealplanlegging og arealdisponering (2006–2007) konkluderte med at innsigelsesinstituttet, når det benyttes, er et effektivt virkemiddel for å ivareta nasjonale og regionale interesser. Riksrevisjonens undersøkelse av behandling av innsigelser i plansaker fra 2019 konkluderer med at bruken av innsigelser for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser i plansaker er strammet inn, og antall innsigelser har gått ned, og færre av de få som havner på departementets bord, blir tatt til følge. Dette mener Riksrevisjonen kan føre til at de nasjonale målene som innsigelsesordningen skal ivareta, ikke blir fulgt opp godt nok.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvilke konkrete behov det er for økt kapasitet og kompetanse i kommunesektoren på klima og naturmangfold for å kunne gjennomføre nødvendige tiltak som klimatilpasning, miljøvennlige innkjøp, naturkartlegging og andre tiltak for å kutte utslipp og ta vare på natur som er nødvendig for å nå Norges natur- og klimamål.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett med en kraftig styrking av kommuneøkonomien hvert år og for 2021 med over 7 mrd. kroner mer enn regjeringens forslag, og med finansiering av et slikt kompetanseløft.

Dette medlem viser til at EVAPLAN-undersøkelsen fant ut at det heller ikke finnes noen oversikt over hvilke naturverdier som går tapt i slike saker. Innsigelsesinstituttet skal nettopp bidra til å ivareta fellesskapets interesser der dette er av vesentlig nasjonal eller regional betydning. Å innskrenke eller frata statsforvalterens innsigelsesmulighet er derfor en innskrenking av fellesskapets og enkeltpersoners rettssikkerhet. Mindre kontroll med kommunenes skjønnsutøvelse gjør det lettere å bygge ned natur. For natur- og friluftslivsverdier vil dette være et stort og ofte uerstattelig tap.

Dette medlem viser til at det i forslaget argumenteres for at kontrollmulighetene skal flyttes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), og dermed gjøre statsforvalteren overflødig i arealsaker. Dette grepet vil bryte med nærhetsprinsippet som forslagsstillerne selv argumenterer for. Statsforvalteren spiller også en viktig rolle i å veilede og ha dialog med kommunene i det fylket de har spesifikk erfaring med. Dette medlem viser til Riksrevisjonens undersøkelse av behandling av innsigelser i plansaker (2019) som viser at Statsforvalteren er en samarbeidspartner for kommunene tidlig i planprosessen, samtidig som det

er et stort behov for en kontrollinstans som bidrar til rettssikkerhet for både natur og mennesker, likebehandling og tillit til forvaltningen.

3.2 Merknader til de enkelte forslag

Komiteen merker seg at forslagsstillerne fra Fremskrittspartiet fremmer fire forslag i Representantforslag 22 S (2020–2021).

3.2.1 Representantforslagets punkt 1

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at statsforvalteren (tidligere fylkesmannen) er satt til å ivareta nasjonale interesser på vegne av flere departementer, herunder Justis- og beredskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Dette innebærer at statsforvalterne har ansvar for å påse at en rekke sentrale samfunnsinteresser blir ivaretatt i arealplanleggingen, herunder samfunnsikkerhet, jordvern, klima og naturmangfold.

Flertallet viser til at Statens vegvesen fremmer innsigelser på vegne av Samferdselsdepartementet, blant annet når lokale vedtak fordyrer utbygging av nasjonal infrastruktur. Vegvesenet kan også fremme innsigelse til kommunale planer som er i strid med den nasjonale samferdselspolitikken knyttet til blant annet samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og til trafiksikkerhet. Statens vegvesen kan også fremme innsigelse på vegne av Nye veier AS, som ikke har innsigelseskompetanse selv.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener at kjernen i dette forslaget er et viktig moment i debatten med tanke på å gi kommunene større selvstyre og muligheter til å styre over egen utvikling. Samtidig understreker disse medlemmer at det er stor usikkerhet rundt hvilke konsekvenser en slik fjerning av innsigelsesretten for disse instansene kan få med tanke på andre sektormyndigheters innsigelsesrett. Statsforvalteren og Statens vegvesen er kun to av 17 statlige etater med innsigelsesrett. Dersom statsforvalteren og Statens vegvesen skulle fratras innsigelsesretten, må dette erstattes med andre virkemidler for å ivareta nasjonale og vesentlige regionale interesser innenfor deres respektive ansvarsområder, som for eksempel trafiksikkerhet. Disse medlemmer er prinsipielt for at innsigelsesretten skal begrenses så mye som mulig, men at den samtidig må eksistere for å ivareta kritiske samfunnshensyn som ren vannforsyning, bevaring av matjord og andre beredskaps- og sikkerhetshensyn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvilke begrensninger og endringer som kan gjøres i innsigelsesretten for statlige organer og sektormyndigheter til kommunale plan- og arealvedtak for å styrke kommunenes selvstyre slik at det gis større mulighet for å styre lokal utvikling.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag som fjerner statsforvalterens og Statens vegvesens innsigelsesrett i kommunale plan- og arealvedtak.»

3.2.2 Representantforslagets punkt 2

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurderer dette som et forslag om at alle innsigelsessaker skal behandles og avgjøres av departementet, uten å gå veien om dialog, samordning og mekling i regi av statsforvalteren. Flertallet viser til at kommunene også i dag i praksis kan velge å bringe alle innsigelser inn til departementet, dersom de ønsker det. Ifølge departementet ligger antall saker som blir sendt til departementet for avgjørelse, på 20–35 saker per år.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til statsrådets vurdering av dette forslaget. Dette flertallet mener en løsning hvor alle innsigelsessaker går direkte til departementet, vil føre til mer sentralisering, lengre saksbehandlingstid og mindre mulighet til å finne løsninger lokalt. Dette flertallet understreker at disse konsekvensene er svært uheldige, og at en slik endring vil kunne svekke lokaldemokratiet heller enn å styrke det.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at forvaltningstilsyn for å behandle klager etter kommunale planvedtak legges under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine generelle merknader i denne innstillingen og går mot forslaget.

3.2.3 Representantforslagets punkt 3

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at adgangen til å fremme innsigelse er begrenset til forhold av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde, jf. plan- og bygningsloven § 5-4 første ledd. Plan- og bygningsloven har per i dag frister for behandling av innsigelsessaker, jf. § 5-6 annet ledd. Kommunen skal innen to uker etter kommunestyrets vedtak oversende saken til statsforvalteren. Statsforvalteren bør innen fire uker etter at saken er mottatt fra kommunen, oversende innsigelsene til departementet. Fristen for statsforvalteren kan forlenges med ytterligere seks uker dersom det er nødvendig i store og kompliserte saker, og der det er behov for ytterligere avklaring mv. Det er ingen lovpålagt frist for departementets behandling.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, ser ikke at det ligger noen endring i dette forslaget fra gjeldende rett ut over at begrepet «vesentlig regional betydning» foreslås fjernet av forslagsstillerne. Både statsforvalteren (tidl. fylkesmannen), fylkeskommunen og direkte berørte nabokommuner har innsigelsesrett til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. Dette flertallet mener den regionale folkevalgte forankringen er viktig for å skape gode prosesser mellom folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner, og at det heller er statens forlengede arm gjennom statsforvalteren og andre sektormyndigheter som bør begrenses. Forslaget har ikke slike avgrensninger. Det fratras videre fylkeskommunen muligheter til å ha en regional samfunnsutviklerrolle.

Dette flertallet viser til at forslagsstillerne videre foreslår å sette en avgjørelsesfrist for saker som går til departementet. En slik frist for departementet eksisterer ikke i dag, men for statsforvalteren og kommunene, jf. § 5-6 annet ledd i plan- og bygningsloven. Dette flertallet mener ikke det er ønskelig å overføre mer myndighet til departementet i stedet for sektormyndigheter og statsforvalteren, men makten må da forflyttes nedover til lokaldemokratiet og ikke sentraliseres opp til departementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det kun kan fremmes innsigelse i arealsaker i spørsmål av vesentlig nasjonal betydning. Videre at den som innsigelsen går ut over, skal kunne bringe dette spørsmålet, dersom det er av vesentlig nasjonal betydning, inn for

Kommunal- og moderniseringsdepartementet med frist for avgjørelse innen seks uker.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine generelle merknader i denne innstillingen og går mot forslaget.

3.2.4 Representantforslagets punkt 4

Komiteen viser til at det følger av plan- og bygningsloven § 12-3 at private reguleringsforslag må følge hovedtrekk og rammer i kommuneplanens arealdel og vedtatte områdereguleringer. Det følger også av loven § 5-5 at det ikke kan fremmes ny innsigelse mot forhold som det tidligere har vært fremmet innsigelse til, eller som det tidligere kunne ha vært fremmet innsigelse til.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener at overordnede planer, som for eksempel kommuneplanens arealdel, ofte er såpass overordnet at ikke alle vesentlige forhold ved arealbruken er synliggjort og avklart. Hensynet til støy, trafikksikkerhet, flom og skred, og barn og unges interesser, er eksempler på hensyn som gjerne først blir avklart på reguleringsplannivå, og hvor konfliktene følgelig først blir synlige på dette nivået. En absolutt avskjæring av mulighetene for å fremme innsigelse i slike saker vil derfor føre til at detaljnivået i kommunens overordnede planer øker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det ikke skal være mulig å fremme innsigelse mot plan som ligger innenfor gjeldende planformål i overordnet plan.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine generelle merknader i denne innstillingen og går mot forslaget.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utrede hvilke begrensninger og endringer som kan gjøres i innsigelsesretten for statlige organer og sektormyndigheter til kommunale plan- og arealvedtak for å styrke kommunenes selvstyre slik at det gis større mulighet for å styre lokal utvikling.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede hvilke konkrete behov det er for økt kapasitet og kompetanse i kommunesektoren på klima og naturmangfold for å kunne gjennomføre nødvendige tiltak som klimatilpasning, miljøvennlige innkjøp, naturkartlegging og andre tiltak for å kutte utslipp og ta vare på natur som er nødvendig for å nå Norges natur- og klimamål.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag som fjerner statsforvalterens og Statens vegvesens innsigelsesrett i kommunale plan- og arealvedtak.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at forvaltningstilsyn for å behandle klager etter kommunale planvedtak legges under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det kun kan fremmes innsigelse i arealsaker i spørsmål av vesentlig nasjonal betydning. Videre at den som innsigelsen går ut over, skal kunne bringe dette spørsmålet, dersom det er av vesentlig nasjonal betydning, inn for Kommunal- og moderniseringsdepartementet med frist for avgjørelse innen seks uker.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det ikke skal være mulig å fremme innsigelse mot plan som ligger innenfor gjeldende planformål i overordnet plan.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig utredning om endringer i statlige retningslinjer for å styrke utviklingsmulighetene i distriktene og det lokale selvstyret.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 16. februar 2021

Karin Andersen

leder

Willfred Nordlund

ordfører

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Kommunal- og moderniseringsministeren

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/5454-3

4. desember 2020

Dok. nr. 8:22 S (2020-2021) - Representantforslag om å frata fylkesmannen og Statens vegvesen innsigelsesrett i plan- og arealsaker

Jeg viser til brev av 19. oktober 2020 fra Stortingets kommunal- og forvaltningskomite, hvor jeg blir bedt om å gi min vurdering av Dokument 8:22 S (2020-2021) Representantforslag om å frata fylkesmannen og Statens vegvesen innsigelsesrett i plan- og arealsaker. Forslaget er fremmet av representantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Silje Hjemdal, Morten Stordalen, Terje Halleland, Roy Steffensen, Bård Hoksrud, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt og Himanshu Gulati.

Representantene har fremmet følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag som fjerner fylkesmannens og Statens Vegvesens innsigelsesrett i kommunale plan- og arealvedtak.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at forvaltningstilsyn for å behandle klager etter kommunale planvedtak legges under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det kun kan fremmes innsigelse i arealsaker i spørsmål av vesentlig nasjonal betydning. Videre at den som innsigelsen går ut over, skal kunne bringe dette spørsmålet, dersom det er tale om vesentlig nasjonal betydning, inn for Kommunal- og moderniseringsdepartementet med frist for avgjørelse innen seks uker.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det ikke skal være mulig å fremme innsigelse mot plan som ligger innenfor gjeldende planformål i overordnet plan.

Bakgrunnen for forslaget

Forslagsstillerne mener det er et lokaldemokratisk problem at fylkesmannen og Statens vegvesen har innsigelser som en mulighet. Dette sinker etter deres vurdering utviklingen av kommuner, det gir liten forutsigbarhet, og virker som en hemsko på utviklingen av privat eiendom, næringseiendom og kommunale områder.

Forslagsstillerne mener at dagens rådende forhold i plan- og arealsaker er langt fra den normative beskrivelsen som departementet har gitt for bruken av innsigelsesinstituttet, herunder i brev fra daværende kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland av 3. september 2019. Erfaringene er tvert imot at særlig fylkesmennene i utpreget grad fremmer innsigelser langt ut over det som kan forsvares med bakgrunn i føringene.

Forslagsstillerne er opptatt av nærhetsprinsippet, og mener at kommunene i størst mulig grad må kunne bestemme hvordan kommunens arealer forvaltes. Selv om innsigelsesadgangen er velbegrunnet, må den politiske skjønnsutøvelsen helt og holdent ligge til de lokaldemokratiske organer.

Problemet med fylkesmennenes innsigelser har ifølge forslagsstillerne, heller ikke knyttet seg til å stoppe lovbrudd fra kommunenes side, men nettopp overprøving av politisk skjønn innenfor lovens rammer. På denne bakgrunn mener forslagsstillerne at det fortsatt må drives lovlighetskontroll av kommunale planvedtak, men at den politiske skjønnsutøvelsen helt og holdent skal ligge til de lokaldemokratiske organene. For å oppnå dette, foreslås det at slik kontroll bør legges til departementet.

Forslagsstillerne mener at fylkesmannen og Statens vegvesen må fratas innsigelsesmuligheten, og de problematiske lokale sakene bør gå rett til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Innsigelser fra staten må komme fra departementet, slik at statsråden står ansvarlig overfor Stortinget. Dette vil sikre at kommunene ikke kan gjøre ting som er i strid med nasjonale interesser.

Generelle vurderinger

Som for forslagsstillerne er det et mål for denne regjeringen å styrke det kommunale selvstyret, og redusere statlig og regional detaljstyring. Dette er nedfelt i Granavolden-plattformen. I plattformen står det også at regjeringen vil legge stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og bygningssaker, samtidig som viktige nasjonale hensyn skal ivaretas. Det er et uttrykt mål å redusere innsigelser fra statlige myndigheter.

Kommunene er den primære planmyndigheten, og har myndighet til å godkjenne arealplaner. Regjeringen har tillit til at kommunene tar dette ansvaret på alvor, og at de i stor grad gjør gode avveininger mellom bruk og vern av arealer og ressurser. Statlige og regionale organers adgang til å fremme innsigelse til kommunale planer, er begrenset til planer som kommer i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale interesser, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde. Innsigelsesinstituttet er en sikkerhetsventil, og ble tatt inn i plan- og bygningsloven i 1985, da

kommunene fikk myndighet til å vedta planer med juridisk bindende virkning. Før dette måtte planene godkjennes av departementet.

Kommunenes behandling av arealplaner etter plan- og bygningsloven innebærer samordning med en rekke sektorlover, og statlige sektormyndigheter er etter loven forpliktet til å delta i planleggingen. Forholdet til jordloven, kulturminneloven, vegloven og naturmangfoldloven avklares gjennom planbehandlingen, slik at sektorlovbehandling ikke er nødvendig før et tiltak kan godkjennes. Dette er effektivt, og også en stor fordel for kommunene. Alternativet til innsigelsesinstituttet er at flere tiltak må behandles etter sektorlover, i stedet for at de avklares i planprosesser som er styrt av kommunene. Det vil etter mitt syn være en dårligere løsning for lokaldemokratiet.

Regjeringen arbeider aktivt med å styrke dialogen mellom kommunene og statlige og regionale myndigheter i plansaker, med mål om å redusere bruken av innsigelser. Som en viktig del av dette, har fylkesmannens samordningsrolle i plansaker blitt styrket. Samordning av statlige innsigelser startet som et forsøk i noen embeter i 2013, og ble etablert som en fast ordning i 2018. Siden 2019 har ordningen omfattet alle fylkesmannsembeter. Samordningen innebærer at fylkesmannen foretar en samlet vurdering av egne innsigelser, og innsigelser fra statlige etater som Statens vegvesen, NVE, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Bane Nor og Direktoratet for mineralforvaltning. Dette gjøres før eventuelle innsigelser sendes til kommunen. Innsigelser som er mangelfullt begrunnet eller motstridende, kan avskjæres, slik at de ikke fremmes for kommunen.

Evalueringen av forsøksordningen i 2016 viste at innsigelsene er bedre begrunnet, og at statlige etater er mer løsningsorienterte enn tidligere. Dette bidrar til å redusere planleggingstiden og konfliktnivået mellom stat og kommune. Departementet har i 2020 gjennomført en kartlegging av hvordan samordningen av statlige innsigelser blir praktisert. Som følge av kartleggingen, vil det bli vurdert om det er behov for å gjøre justeringer av ordningen.

Fagdepartementene har ansvar for å klargjøre hva som er nasjonale og vesentlige regionale interesser innenfor sine ansvarsråder. Klima- og miljødepartementet har utarbeidet et rundskriv som klargjør nasjonale interesser på miljøområdet, mens Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og NVE har laget flere veiledere om hvordan samfunnssikkerhet kan ivaretas i kommunale planer. Landbruks- og matdepartementet har sendt brev om oppfølging av Stortingets jordvernstrategi.

Gjennom rundskriv og brev har Kommunal- og moderniseringsdepartementet gitt tydelige signaler om å legge til rette for tidlig dialog i planprosessene, slik at viktige interesser kan innarbeides i planene, og behovet for innsigelser reduseres. Innsigelser skal bare fremmes når det er nødvendig, og begrunnes konkret.

Vurdering av de enkelte forslagene

1. *Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag som fjerner fylkesmannens og Statens Vegvesens innsigelsesrett i kommunale plan- og arealvedtak.*

Fylkesmennene er satt til å ivareta nasjonale interesser på vegne av flere departementer, herunder Justis- og beredskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Dette innebærer at fylkesmennene har ansvar for å påse at en rekke sentrale samfunnsinteresser blir ivaretatt i arealplanleggingen, herunder samfunnssikkerhet, jordvern, klima og naturmangfold. Det er derfor ikke unaturlig at fylkesmannen er den statlige aktøren som fremmer flest innsigelser.

Statens vegvesen fremmer innsigelser på vegne av Samferdselsdepartementet, blant annet når lokale vedtak fordyrer utbygging av nasjonal infrastruktur. Vegvesenet kan også fremme innsigelse til kommunale planer som er i strid med den nasjonale samferdselspolitikken knyttet til blant annet samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og til trafikksikkerhet. Statens vegvesen kan også fremme innsigelse på vegne av Nye veier AS, som ikke har innsigelseskompetanse selv. Å fjerne Statens vegvesens innsigelsesmyndighet, vil innebære at kommunene kan vedta arealplaner i strid med viktige mål for samferdselspolitikken. For å motvirke dette, vil Samferdselsdepartementet da ev. måtte se nærmere på hvordan bl.a. planlegging av riksvegprosjekter skal gjennomføres.

Fylkesmannen og Statens vegvesen er to av 17 statlige etater med innsigelsesrett. Dersom fylkesmannen og Statens vegvesen skulle fratras innsigelsesretten, må dette erstattes med andre virkemidler for å ivareta nasjonale og vesentlige regionale interesser innenfor deres respektive ansvarsområder. Samtidig ville en rekke andre statlige etater fortsatt ha innsigelsesrett. Dette ville verken være effektivt, eller gi økt forutsigbarhet for kommunene i deres arealplanlegging.

2. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at forvaltningstilsyn for å behandle klager etter kommunale planvedtak legges under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.*

Jeg oppfatter dette som et forslag om at alle innsigelsessaker skal behandles og avgjøres av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, uten å gå veien om dialog, samordning og meklings i regi av fylkesmannen. I praksis kan kommunene også i dag velge å bringe alle innsigelser inn til departementet, dersom de ønsker det. Antallet saker som blir sendt til departementet for avgjørelse, er likevel relativt lavt, bare 20-35 saker pr. år. Det mener jeg tyder på at de etablerte ordningene for konfliktløsning på lokalt nivå fungerer. En løsning hvor alle innsigelsessaker går direkte til departementet, vil føre til mer sentralisering, lenger saksbehandlingstid, og mindre mulighet til å finne løsninger lokalt.

3. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det kun kan fremmes innsigelse i arealsaker i spørsmål av vesentlig nasjonal betydning. Videre at den som innsigelsen går ut over, skal kunne bringe dette spørsmålet, dersom det er tale om vesentlig nasjonal betydning, inn for Kommunal- og moderniseringsdepartementet med frist for avgjørelse innen seks uker.*

Adgangen til å fremme innsigelse er allerede begrenset til forhold av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde, jf. plan- og bygningsloven § 5-4 første ledd. En ytterligere innskjerping av lovens ordlyd, vil kunne medføre at statlige sektormyndigheter mister muligheten til å sikre at deres ansvarsområder blir ivaretatt i kommunal arealplanlegging.

Plan- og bygningsloven har allerede i dag frister for behandling av innsigelsessaker, jf. § 5-6 annet ledd. Kommunen skal innen to uker etter kommunestyrets vedtak oversende saken til fylkesmannen. Fylkesmannen bør innen fire uker etter at saken er mottatt fra kommunen, oversende innsigelsene til departementet. Fristen for fylkesmannen kan forlenges med ytterligere seks uker dersom det er nødvendig i store og kompliserte saker, og der det er behov for ytterligere avklaring mv. Det er ingen lovpålagt frist for departementets behandling, men sakene har alltid høy prioritet.

4. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det ikke skal være mulig å fremme innsigelse mot plan som ligger innenfor gjeldende planformål i overordnet plan.*

Det følger av plan- og bygningsloven § 12-3, at private reguleringsforslag må følge hovedtrekk og rammer i kommuneplanens arealdel og vedtatte områdereguleringer. Det følger også av lovens § 5-5, at det ikke kan fremmes ny innsigelse mot forhold som det tidligere har vært fremmet innsigelse til, eller som det tidligere kunne ha vært fremmet innsigelse til. Dette gir grunnlag for forutsigbarhet i planleggingen. Andelen reguleringsplaner møtt med innsigelse, har også gått ned de senere årene.

Samtidig er overordnede planer, som for eksempel kommuneplanens arealdel, ofte såpass overordnet at ikke alle vesentlige forhold ved arealbruken er synliggjort og avklart. Hensynet til støy, trafikksikkerhet, flom og skred, og barn og unges interesser, er eksempler på hensyn som gjerne først blir avklart på reguleringsplannivå, og hvor konfliktene følgelig først blir synlige på dette nivået. En absolutt avskjæring av mulighetene for å fremme innsigelse i slike saker, vil derfor føre til at detaljnivået i kommunens overordnede plan, må vesentlig justeres.

Konklusjon

Forslagsstillerne har som utgangspunkt at den lovbestemte saksgangen i kommunale areal- og plansaker legger alvorlige hindringer for den frie utøvelsen av kommunalt selvstyre. Det er et utgangspunkt jeg ikke deler.

Som forslagsstillerne peker på, gir plan- og bygningsloven klare begrensninger i adgangen til å fremme innsigelse. Begrunnelsesplikten for innsigelser er også innskjerpet. Etter en

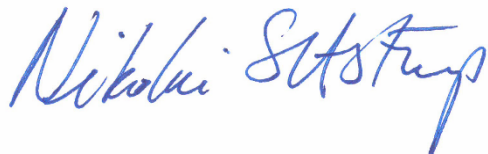
lovendring i 2017 ble det presisert at "innsigelse fra statlig og regionalt organ skal være begrunnet i vedtatte nasjonale eller regionale mål, rammer og retningslinjer", jf. plan- og bygningsloven § 5-4 femte ledd tredje punktum. Kommunen kan også reise søksmål om gyldigheten både av en innsigelse og departementets avgjørelse, jf. § 5-7, jf. §§ 5-4 og 5-6.

Regionalt planforum har også blitt en lovpålagt oppgave for fylkeskommunene. Dette er en arena der kommunene kan drøfte plansaker med regionale og statlige myndigheter. Planforum er en viktig arena for å avklare interessekonflikter tidlig i planprosessene, slik at innsigelser i større grad unngås.

Det lokale selvstyret står, og skal stå, sterkt i Norge. Mer enn 98 % av alle arealplaner egengodkjennes av kommunene, enten fordi det ikke fremmes innsigelse, eller fordi innsigelsene løses gjennom dialog. Jeg er tilhenger av at saker løses på et lavest mulig nivå. Gjennom rundskriv, klargjøringer av retningslinjer og vedtak i innsigelsessaker som sendes Kommunal- og moderniseringsdepartementet, kalibreres fylkesmennesenes terskelnivå for innsigelser. Det vil føre til en uønsket sentralisering dersom departementet skal få en mer sentral rolle i behandlingen av enkeltsaker, enn det departementet har i dag.

Jeg kan utfra dette ikke se at de lovmessige rammer som allerede gjelder for behandling av innsigelsessaker, bør strammes ytterligere inn. Min vurdering er derfor at forslagene bør avvises.

Med hilsen

Nikolai Astrup

